

POSTANOWIENIE Z DNIA 3 SIERPNI 2011 R.

III KZ 52/11

Wymagana przez art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. 1983 r. Nr 45, poz. 223 ze zm.), opłata od wniosku o wznowienie nie stanowi kosztów, o jakich mowa w art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznanie za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149 ze zm.), od których to kosztów strona jest zwolniona, a tym samym opłata ta podlega uiszczeniu pod rygorem określonym w art. 120 § 2 w zw. z art. 545 § 1 oraz art. 530 § 2 k.p.k. To samo dotyczy wniosku o wznowienie postępowania o odszkodowanie, przewidzianego w rozdziale 58 Kodeksu postępowania karnego.

Przewodniczący: sędzia SN T. Grzegorzczak.

Sąd Najwyższy w sprawie Bogdana Ś., w kwestii wznowienia postępowania, po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 3 sierpnia 2011 r., zażalenia wnioskodawcy na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 30 maja 2011 r., o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania

u t r z y m a ł w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

W sprawie tej początkowo z wnioskiem o wznowienie postępowania o odszkodowanie, prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149 ze zm.), wystąpił sam zainteresowany. Jednak po wezwaniu do uzupełnienia braków pisma w zakresie tzw. przymusu adwokacko – radcowskiego, złożony został wniosek o wznowienie procesu, sporządzony przez adwokata z wyboru. Do wniosku tego nie dołączono jednak wówczas – wymaganej przez art. 15 ust 1 pkt 9 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.) – opłaty od takiego wniosku, w kwocie 150 zł. Pomimo wezwania w dniu 22 kwietnia 2011 r. – doręczonego w dniu 28 kwietnia 2011 r. – o dołączenie dowodu jej uiszczenia w terminie 7 dni, dowodu takiego nie przedstawiono. Zarządzeniem z dnia 20 maja 2011 r., w oparciu o art. 120 § 2 w zw. z art. 429 § 1 i art. 530 § 2 oraz 545 § 1 k.p.k., odmówiono w związku z tym przyjęcia wniosku o wznowienie. W zażaleniu na to zarządzenie, pełnomocnik wnioskodawcy podniósł, że stosownie do art. 13 ustawy z 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych, koszty postępowania w sprawach objętych tą ustawą ponosi Skarb Państwa, to zaś oznacza – jego zdaniem – że strona nie ponosi żadnych kosztów tegoż postępowania, a więc także opłaty od wniosku o wznowienie procesu. Wywodząc w ten sposób, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji procesowej i nadanie dalszego biegu sprawie. Zaznaczył też, że na wypadek niepodzielenia jego argumentacji przez Sąd Najwyższy, dołączył opłatę w kwocie 150 zł, ale w aktach tej sprawy brak jakiegokolwiek dowodu, aby opłata ta została uiszczona.

Rozpoznając powyższe zażalenie Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania jest, podobnie jak kasacja, nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Na gruncie instytucji kasacji, już w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1996 r., IV KZ 28/96, OSNKW 1996, z. 9-10, poz. 12, wskazano, że ówczesny przepis art. 465 § 1 k.p.k. z 1969 r., wymagający dołączenia do kasacji dowodu opłaty, stanowi *lex specialis* w stosunku do przepisów tegoż Kodeksu o odszkodowaniu za niesłuszne skazanie, aresztowanie lub zatrzymanie, przewidujących, że postępowanie odszkodowawcze jest wolne od kosztów i uznano, że wnoszący kasację od orzeczenia Sądu odwoławczego, kończącego postępowania w kwestii odszkodowania, ma obowiązek uiszczenia tej opłaty. Podobne stanowisko, już w stosunku do przepisów samej ustawy z 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych, zaprezentowano w postanowieniu składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 1997 r., WKN 5/97, OSNKW 1997, z. 7-8, poz. 55, a było ono również przyjmowane przez sądy powszechne (zob. np. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 stycznia 1997 r., II AKz 473/96, KZS 1997, z. 1, poz. 51) i zaaprobowane w doktrynie już pod rządą obecnej kodyfikacji karno-procesowej (zob. np. P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2004, t. III, s. 164; J. Grajewski, L. K. Paprzycki, S. Steinborn: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2006, t. II, s. 296; K. Boratyńska, A. Górski, A. Sakowicz, A. Ważny, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2007, s. 1070).

Z uwagi na to, że jak już wskazano, wniosek o wznowienie postępowania jest drugim z nadzwyczajnych środków zaskarżenia, nie ma żadnych powodów, aby na gruncie tego wniosku odmiennie traktować kwestię uiszczenia wymaganej od tej czynności procesowej opłaty, bez względu na to,

czy chodzi o odszkodowanie przewidziane w rozdziale 58 Kodeksu postępowania karnego, czy wynikające z ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych z 1991 r. W obu wypadkach przepisy ustawowe zwalniają wprawdzie wnioskodawcę od kosztów tego postępowania (art. 554 § 2 *in fine* k.p.k. i art. 13 ustawy z 1991 r.), ale przez koszty postępowania w sprawach objętych tymi normami należy rozumieć jedynie koszty powstałe w toku postępowania w przedmiocie odszkodowania w okresie od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia (tak też zasadnie np. w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24 kwietnia 1996 r., WKK 50/96, OSAB 1996, z. 2, poz. 25), zatem zwolnienie to nie dotyczy wniosku o wznowienie postępowania (tak też np. w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 października 1993 r., II AKo 43/93, OSA 1994, z. 2, poz. 12). Postępowanie o wznowienie dotyczy bowiem procesu prawomocnie zakończonego, w tym wypadku o odszkodowanie, a więc w sprawie o wznowienie postępowania o odszkodowanie, dochodzone w trybie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149 ze zm.), nie mogą odnosić się do niego przepisy o kosztach postępowania w przedmiocie tego odszkodowania, jest to bowiem inne postępowanie, prowadzone w celu wzruszenia prawomocnego orzeczenia, które to postępowanie, samo w sobie, nie jest procesem o odszkodowanie. Wymagana zatem przez art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy z 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, opłata od wniosku o wznowienie, nie stanowi kosztów, o jakich mowa w art. 13 ustawy z 1991 r., od których to kosztów strona jest zwolniona, a tym samym opłata ta podlega uiszczeniu pod rygorem określonym w art. 120 § 2 w zw. z art. 545 § 1 oraz art. 530 § 2 k.p.k. To samo zresztą dotyczy wniosku o wznowienie postępowania o odszkodowanie, przewidzianego w rozdziale 58 Kodeksu postępowania karnego.

Powyższe wskazuje, że argumenty skarżącego przytoczone w zażaleniu, nie mają żadnych podstaw prawnych i nie uwzględniają zgodnego, utrwalonego w orzecznictwie i doktrynie, stanowiska w kwestii opłaty od wnoszonych nadzwyczajnych środków zaskarżenia w sprawach o odszkodowanie podlegających rozpoznaniu w trybie przepisów procedury karnej. Środek ten nie może być zatem uwzględniony, a wydane w niniejszej sprawie zarządzenie jest w pełni trafne.

Mając to wszystko na uwadze, orzeczono jak na wstępie.